

De la GISUHC a la SoCMUE, 25 anys d'història de les nostres Urgències.

Fermí Roqueta, Fundació Althaia Xarxa Assistencial Universitària de Manresa.

Data recepció: 3.01.2017 Data acceptació: 3.4.2017

Mail: 15740fre@comb.cat

Forma de citació: Roqueta F. *De la GISUHC a la SoCMUE, 25 anys d'història de les nostres Urgències.* ReMUE.c@t 2017;4(1):3-8

Fundació i objectius

El Grup Intercomarcal dels Serveis d'Urgències dels Hospitals de Catalunya (GISUHC) es va constituir al 30 d'octubre de l'any 1992 en una reunió dels responsables d'aquests Serveis d'Urgències. Aquesta reunió va tenir lloc al Centre Hospitalari de Manresa, convocada per el seu cap d'urgències Dr. Fermí Roqueta. Fins aquell moment, no hi havia iniciatives estructurades per tractar els temes de gestió i científics des d'una perspectiva dels Serveis d'Urgències. Les poques publicacions al respecte ho feien des del prisma d'altres societats i la majoria de les vegades, tractant aspectes molt concrets i proposant accions sense tenir en consideració les característiques específiques de l'Àrea d'Urgències.

Tanmateix la majoria de Serveis d'Urgències d'Hospitals (SUH) no estaven jerarquititzats. Alguns d'ells ni tan sols constituïts com a tals i els referents d'aquests serveis eren coordinadors o responsables que moltes vegades depenien d'altres serveis de l'hospital. La voluntat de donar identitat pròpia i visibilitat als SUH i de dotar als seus professionals d'eines de gestió específiques així com de canalitzar les inquietuds científiques i de recerca del col·lectiu, era compartida per diferents responsables de SUH. Mancava una acció per transformar aquestes inquietuds en realitats. Aquesta, va venir el mateix any 1992 quan el responsable abans esmentat va enviar una enquesta sobre estructura dels SUH a diferents responsables d'aquests serveis que a més contenia dues preguntes clau: si consideraven que calia mantenir reunions periòdiques i si calia organitzar una jornada científica de caire anual. Les respostes van ser afirmatives en un 92% i un 84% respectivament.

En vista d'aquest clima es va convocar la reunió de Manresa on es va lliurar un exemplar del resultat de la enquesta a cada assistent, es van comentar aspectes d'interès de la mateixa i es van començar a establir les bases d'aquest grup. A la mateixa reunió es va escollir el nom GISUHC a proposta del Dr. Xavier de Balanzó que a més va aportar la seva tesi doctoral sobre Serveis d'Urgències. Aquest document, va ser clau per conèixer la situació dels SUH i va servir de base d'altres documents generats pel grup. En aquesta reunió també es va decidir la seu de la I Jornada dels SUH de Catalunya per l'any 1993 escollint la candidatura presentada pel Dr. José J. Luid de l'Hospital Esperit Sant de Santa Coloma de Gramenet coincidint amb el 25 aniversari d'aquesta institució.

En aquesta reunió es van establir els objectius i les àrees de treball de la GISUHC que van ser un recull de les inquietuds dels responsables abans esmentats. Concretament:

- Aprofundir en la gestió dels SUH i crear eines de treball per la millora.
- Promocionar una activitat científica pròpia dels SUH.
- Atorgar una visibilitat i una representativitat al col·lectiu de professionals dels SUH tant en l'àmbit acadèmic com en el de l'administració.
- Iniciar el camí per crear una societat científica dins l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears.

Per assolir aquests objectius es va constituir un nucli de professionals tant mèdics com d'infermeria que van estructurar el funcionament de la GISUHC en els següents anys. Es celebraven reunions ordinàries periòdiques (2-3 a l'any) i, eventualment, alguna extraordinària. Malgrat

que la majoria de reunions es realitzaven a Barcelona hi havia ocasions especials en que van tenir lloc a diversos hospitals coincidint amb esdeveniments d'interès per tothom com la inauguració d'un nou servei d'urgències (casos de Vic i Mataró) o l'aplicació d'una innovació (cas del triatge a Andorra). A les reunions es recollien les propostes de temes a analitzar o investigar, així com de treballs multicèntrics i s'exposaven els resultats d'aquests treballs. Una bona part de l'important nombre d'activitats realitzades va acabar essent publicada.

Treballs i publicacions

En la seva creació, el grup es va plantejar que per poder treballar en propostes de millora per als SUH calia realitzar primer un estudi per conèixer la realitat dels SUH en totes les seves vessants. D'aquesta manera van néixer dos treballs capitals en aquella època:

"Enquesta de la situació dels SUH a Catalunya" (1993) que recollia les respostes dels responsables de 30 SUH de Catalunya.

"Estudi prospectiu de les urgències hospitalàries a Catalunya" en que hi van participar 44 SUH amb dades sobre 32.384 urgències ateses (1994)

A partir de la informació obtinguda en aquests estudis i a les aportacions dels diversos responsables dels SUH, a l'any 1995 es va elaborar el document **"Perspectives i propostes per als Serveis d'Urgències de Catalunya"** que va tenir una difusió interna a nivell dels SUH i que va orientar a molts serveis en aspectes estructurals, organitzatius i funcionals. Tanmateix, va servir de base per a l'elaboració del projecte URGICS 2.0 i de les propostes d'actuació en l'àmbit de l'atenció urgent i continuada recollides en el quadern número 7 del Pla de Salut del Servei Català de la Salut.

En un període de 10 anys es van realitzar un gran nombre d'estudis de recerca i treballs en aspectes de gestió, alguns ja sota el paraigua de la Societat Catalana de Medicina d'Urgència (SCMU) entre els que destaquen:

"Estudi de les intoxicacions agudes a Catalunya" (any 1994/1995) amb participació de

24 hospitals i 1.293 pacients.

"Estudi prospectiu sobre el grau de satisfacció de l'usuari a urgències" (any 1996-1997) en base a 11.915 pacients de 16 SUH.

"Orientacions medicolegals de l'atenció als serveis d'urgències" (edicions 1996 i 1998) i actualització en els Quaderns de la Bona Praxi del Col·legi de Metges de Barcelona, número 23, de novembre de 2006 i en edició de butxaca en el mateix any.

"Detecció del maltractament intrafamiliar a la dona" en els Quaderns de la Bona Praxi, del Col·legi de Metges de Barcelona, número 13, d'abril de 2001.

Menció especial pel document **"Bases per al desenvolupament organitzatiu i professional en l'àmbit d'urgències i emergències a Catalunya"** de l'any 2003 en que es fa una proposta sobre el model d'urgències que cal considerar, la formació que ha de tenir un professional d'un servei d'urgències i emergències, les funcions d'un metge d'urgències i com ha de ser el desenvolupament professional d'un metge d'urgències (18 experts consultors i 5 professionals redactors).

A destacar per la seva gran difusió posterior, el document **"Serveis d'urgències: indicadors per mesurar els criteris de qualitat de l'atenció sanitària"** elaborat conjuntament amb la Fundació Avedis Donabedian amb ajut de l'Agència d'Avaluació de Tecnologia i Recerca Mèdiques (any 2001) document de referència de múltiples treballs posteriors en l'àmbit de la qualitat i seguretat dels serveis d'urgències (per exemple, els manuals d'indicadors de qualitat de la SEMES i de la SECA).

Molt remarcable és el document **"Registres infermers d'urgències: guia de recomanacions"** (2004) amb recolzament i suport dels quatre Col·legis Oficials d'Infermeria de Catalunya. En aquest document es realitza una proposta sobre els registres d'infermeria mínims dels que hauria de disposar tot SUH.

La GISUHC també va tenir un paper molt destacat en la implantació dels sistemes de triatge en els

SUH. El que ara es considera imprescindible, llavors era una raresa. Hi havia pocs SUH a nivell català i espanyol que havien implantat un sistema de triatge, essent aquests heterogenis i poc comparables en quant als nivells de prioritització, als aspectes propis de la realització del triatge (espais, professionals, registres, tipus d'ajut al triatge, ...) i a la informatització del procés, entre altres. El grup va mantenir diverses reunions per analitzar els models de triatge existents, va fer aportacions adaptades al nostre entorn i va realitzar les recomanacions pertinents. Professionals de la GISUHC van participar en la redacció del document **"Bases conceptuais i manual de formació del model andorrà de triatge"** (posterior Sistema Español de Triage – SET).

També es van portar a terme estudis clínics multicèntrics com el relacionat amb la pneumònia comunitària als serveis d'urgències, analgèsia en pacients amb còlic nefrític a urgències, ...

Tots aquests treballs i documents van ser també emprats en els contactes i reunions tant amb l'administració sanitària com amb altres societats ja constituïdes per donar una identitat i rellevància pròpia als SUH i establir una via de col·laboració amb l'aportació de propostes útils per la presa de decisions en diferents àmbits.

Creació de la Societat Catalana de Medicina d'Urgència

Un dels objectius que es van plantejar des de la primera reunió de la GISUHC va ser el de crear una societat científica dins de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i Balears (L'Acadèmia) per donar una entitat científica pròpia a la medicina d'urgències en el nostre país: la Societat Catalana de Medicina d'Urgència (SCMU).

Les negociacions van començar ja en l'any 1993 data en que es va iniciar la recollida d'informació i l'inici de les formalitats preceptives per la constitució de la Societat així com la redacció dels estatuts. Destacar en aquest període, el treball del Dr. Xavier de Balanzó i del Dr. Jordi Klamburg. A més de les accions habituals es van haver de portar a terme altres accions per obtenir el reconeixement de diverses Societats ja

constituïdes amb les que hi podia haver un conflicte d'interessos així com per assolir la inclusió del col·lectiu infermer a una Societat dins de L'Acadèmia. Tot aquest procés es va perllongar fins l'any 1996 i per fi el 24 d'octubre d'aquell any va tenir lloc la sessió inaugural de la SCMU sota la presidència del Dr. Santiago Tomás, un dels impulsors principals de la GISUHC. D'aquesta manera la V Jornada dels Serveis d'Urgències dels Hospitals de Catalunya que va tenir lloc a Girona l'any 1997, organitzada per la Dra. Fina Felisart de l'Hospital Trueta, va ser la primera sota el paraigües de la SCMU. Des d'aleshores la Societat, a proposta de la Dra. Felisart, adopta el logotip d'aquella Jornada.

A l'any 1994 s'havia constituït la Associació Catalana de Medicina d'Emergències de Catalunya (ACMES), filial per Catalunya de la Sociedad Española de Medicina de Urgencias y Emergencias (SEMES). Aquesta societat no estava dins del paraigües de L'Acadèmia. Aplegava fonamentalment professionals mèdics, d'infermeria i tècnics que treballaven o tenien interès per a les emergències extrahospitalàries. Després d'un període en que cada societat va realitzar accions per separat, es va veure la necessitat de donar cohesió a tots els professionals que treballaven a les urgències i emergències de Catalunya aplegant-los en una sola societat científica i poder sumar els punts forts d'ambdues societats. Sota aquest objectiu, es van iniciar els contactes per poder constituir una única societat sota l'aixopluc tant de l'Acadèmia com de SEMES, portats a terme pel Dr. Santiago Tomás i el Dr. Santiago Ferrandis aleshores presidents de les respectives societats. Al maig de l'any 2001 els presidents de les societats (Dr. Fermí Roqueta per SCMU i el Dr. Santiago Ferrandis per ACMES) van signar un **protocol d'intencions** pel que es creava un comitè d'enllaç per treballar aquest procés analitzant els estatuts i gestionant aquesta unificació amb la L'Acadèmia i la SEMES. Es va constituir un Comitè Científic únic, es plantejava l'organització d'un congrés conjunt així com la presència de les dues societats en els actes que es realitzessin i procurar el màxim de membres comuns a les juntes respectives. Al setembre de l'any 2002, i a la vista dels avenços d'ençà del primer acord, es va plantejar la fusió total de les dues societats. Novament, els dos presidents van

signar un **document de col·laboració** que, a més dels aspectes purament científics, establia els aspectes estatuaris, econòmics i fiscals, fonamentals per l'encaix de SEMES i L'Acadèmia. Així, es va constituir per primera vegada una Junta Directiva única que va tenir com a punts més conflictius a tractar, la unificació de les quotes dels socis, la via de cóm arribar-hi així com la inclusió dels tècnics en transport sanitari dins de L'Acadèmia. Tot un repte que es va assolir, gràcies sobretot al treball del Dr. Manel Chanovas, president de la SCMU en els anys 2002-2009, i membre nuclear de la GISUHC en el seu moment. Finalment, a l'any 2008 es va constituir definitivament la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SOCMUE) com a única Societat Catalana en l'àmbit esmentat.

Taula 1. Presidents Societat Catalana Medicina d'Urgència (SCMU), Associació Catalana Medicina d'Emergències (ACMES), Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SoCMUE)

Presidents	
SCMU	ACMES
	Dr. Santiago Ferrandis 1994-2008
Dr. Santiago Tomás (1996-1998)	
Dr. Fermí Roqueta (1999-2002)	
Dr. Manel Chanovas (2002-2009)	
SoCMUE	
Dr. Miquel Sánchez (2009-2014)	
Dr. Òscar Miró (2014-actualitat)	

Jornades anuals

Amb posterioritat a la ja esmentada I Jornada que va organitzar l'Hospital de l'Esperit Sant de Santa Coloma de Gramenet, les jornades van tenir lloc cada any excepte a l'any 2003 en que la coincidència amb "II Mediterranean Congress on Emergency Medicine" celebrat a Sitges va motivar que es reduís a una jornada precongresual (tabla 1). Algunes dades importants de les Jornades: a l'any 1997 la Jornada que va tenir lloc a Girona organitzat per l'Hospital Josep Trueta va ser la primera sota l'aval de la SCMU. A partir de l'edició del 2004, el congrés va tenir també l'aval de la Associació Catalana de Medicina d'Emergències fruit de les accions acordades per unificar la SCMU amb aquesta altra societat. Finalment, a partir de l'edició del 2007, organitzada per l'Hospital Clínic de Barcelona a Caldes de Malavella, es va passar a denominar Congrés Nacional Català d'Urgències i

Emergències. Aquesta edició es va celebrar conjuntament amb el II Congrés Transfronterer, després de la primera edició de Toulouse.

Malgrat la il·lusió, interès i predisposició dels SUH, la complexitat de l'organització d'aquests congressos, la dificultat en obtenir un quòrum suficient d'assistents, així com la situació econòmica esdevinguda amb la crisi va fer plantejar modificar la periodicitat i el format de les mateixes. Tanmateix en els anys 2013 i 2014 va ser la pròpia SoCMUE qui es va fer càrrec de l'organització del Congrés amb l'objectiu assolit de no interrompre la continuïtat. Afortunadament, amb la il·lusió i l'esforç de tots i fórmules de co-organització hem assolit la XXIII edició a l'any 2016, organitzada a Mataró pel Consorci Sanitari del Maresme i l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, amb gran assistència, òptima dinàmica i elevat interès dels temes tractats.

Taula 2. Cronologia dels Congressos anuals de la SCMU - SoCMUE

Jornades dels Serveis d'Urgències de Catalunya		
Anys i edició	Organització	Ciutat
1993. I ^a	Hospital Esperit Sant	Santa Coloma de Gramenet.
1994. II ^a	Hospital d'Igualada	Igualada
1995. III ^a	Hospital Mútua de Terrassa	Terrassa
1996. IV ^a	Hospital General de Vic	Seva
1997. V ^a	Hospital Josep Trueta (SCMUE)	Girona
1998. VI ^a	Hospital Verge de la Cinta	Tortosa
1999. VII ^a	Hospital Vall d'Hebron	Barcelona
2000. VIII ^a	Centre Hospitalari de Manresa	Manresa
2001. IX ^a	Hospital N ^o Senvora de Meritxell	Andorra
2002. X ^a	Hospital de Bellvitge	Montbrió del Camp
2003	J. precongresual. II Mediterranean EM Congress	Sitges
2004. XI ^a	Hospital Arnau de Vilanova	Lleida
2005. XII ^a	Hospital de Figueres	Torre Mirona
2006. XIII ^a	Hospital Municipal de Badalona	Badalona
Congrés Nacional Català d'Urgències i Emergències		
2007. XIV ^a	Hospital Clínic. II Congrés transfronterer	Caldes de Malavella
2008. XV ^a	Hospital General de Granollers	Montmeló
2009. XVI ^a	Hospital Parc Taulí	Sabadell
2010. XVII ^a	Fundació Althaia. Manresa	Monestir Sant Benet
2011. XVIII ^a	Corporació Sanitària del Maresme-La Selva	Lloret de Mar
2012. XIX ^a	Hospital General de Catalunya	Sant Cugat del Vallès
2013. XX ^a	Societat Catalana d'Urgències i Emergències	Seva
2014. XXI ^a	Societat Catalana d'Urgències i Emergències	Seva
2015. XXII ^a	Hospital Sant Pau i Santa Tecla.	Tarragona
2016. XXIII ^a	Consorci Sanitari del Maresme. Hospital Germans Trias i Pujol.	Mataró
2017. XXIV ^a	Hospital Universitari Sant Joan de Reus	Reus

La GISUHC després de la fundació de la SCMU

Tornant a la història, un cop constituïda la SCMU calia redefinir el paper de la GISUHC, dins de la nova realitat. A tal fi, en el mes de maig de 1996 es va portar a terme una enquesta als responsables d'urgències dels hospitals de Catalunya que va

mostrar que la GISUHC calia que tractés els temes organitzatius i de gestió que afectaven els SUH així com l'organització d'estudis i treballs dins d'aquest àmbit. Crida l'atenció que les propostes de temes a tractar per la GISUHC que van fer aquests responsables, algunes s'identifiquen amb problemàtiques que observem 20 anys després (tabla 2).

Taula 2. Propostes d'àrees d'interès per tractar a la GISUHC.

Propostes d'àrees d'interès per tractar a la GISUHC.
1. Relació Serveis d'Urgències Hospitalaris – Atenció Primària
2. Transport primari i transport secundari
3. Relació i col·laboració centres coordinadors
4. Adaptació dels Serveis d'Urgències davant de l'envelliment de la població
5. Àrees de 24 hores/observació/crítiques
6. Recerca clínica/docència/currículum
7. Indicadors de qualitat
8. Sistemes de triatge
9. Relacions amb l'administració
10. Unificació de protocols
11. Autonomia dels Serveis d'Urgències Hospitalaris
12. Estudis/intercanvis entre Serveis d'Urgències Hospitalaris
13. Anàlisi cost per diagnòstic
14. Codificació i registres
15. Medicina legal
16. Atenció malalts crònics descompensats
17. Aspectes retributius i de fidelització

Malgrat tot, la SCMU va constituir el paraigües científic de les activitats de la GISUHC i aquesta, la via per portar a terme estudis i treballs multicèntrics a proposta pròpia o de la SCMU. Es va constituir la vocalia GISUHC dins de la Junta de la SCMU per mantenir un nexa fluid entre elles i a cada reunió de la GISUHC hi havia una secció que tractava les novetats i propostes de la SCMU presentades pel president de la societat.

A partir de l'any 2009 les activitats de la GISUHC es van anar reduint progressivament i els professionals van buscar altres fòrums on trobar el que la GISUHC havia ofert fins aquell moment. A l'any 2014 es van publicar a la revista Emergencias els resultats d'una enquesta realitzada a tots els SUH de Catalunya per part de la SoCMUE (estudis SUH CAT)1,2,3 que, amb els mateixos objectius que la enquesta de l'any 1993 però amb moltes més variables i participació així com l'adaptació a l'entorn d'aquest moment, va realitzar una fotografia dels SUH des de les vessants estructurals, funcionals i científiques. Aquest, va ser el punt de partida per restablir la GISUHC com a fòrum on tractar temes organitzatius i de gestió dels SUH. Finalment, en la Jornada de Treball de la GISUHC del 2 de març de

2016 es va formalitzar aquesta intenció.

Bibliografia

1. Estudio SUH CAT (1): mapa físico de los servicios de urgencias hospitalarios de Cataluña. Miró O, Escalada X, Gené E, Boqué C, Jiménez Fábrega FX, Netto C, Alonso G, Sánchez P, Sánchez M. Emergencias. 2014;26:19-34

2. Estudio SUH CAT (2): mapa funcional de los servicios de urgencias hospitalarios de Cataluña. Miró O, Escalada X, Boqué C, Gené E, Jiménez Fábrega FX, Netto C, Alonso G, Sánchez P, García I, Sánchez M. Emergencias. 2014;26:35-46

3. Estudio SUH CAT (3): mapa docente e investigador de los servicios de urgencias hospitalarios de Cataluña. Miró O, Escalada X, Boqué C, Gené E, Jiménez Fábrega FX, Netto C, Alonso G, Sánchez P. Emergencias. 2014;26:47-56

Nota de l'autor

Hi ha una bona part d'aquest article que està basada en els documents esmentats i un altre que està basada en la memòria de l'autor. En aquest últim cas, es possible que aquesta m'hagi fet una mala passada i hagin quedat en l'oblit, accions, noms i vivències. Tanmateix, amb el temps, la memòria tendeix a tenir records selectius que poden contribuir a donar una visió incompleta de la història. Demano disculpes si això ha estat així, en cap cas hi ha hagut intenció. Agraïxo molt la col·laboració en la revisió del document de companys i amics que van viure en primera persona aquesta aventura (gràcies Xavier de Balanzó, gràcies Santi Tomás i gràcies Manel Chanovas). Tanmateix, cal agrair a la Junta de la SoCMUE el que ens hagi proporcionat aquesta oportunitat de donar a conèixer aquesta història que és la història de la nostra societat i de l'esforç d'un grup de professionals que en el seu moment van tenir clar que valia la pena treballar i lluitar per les urgències i emergències al nostre país. És per tant de justícia, atorgar un reconeixement a tots els professionals, responsables i caps de servei mèdics i d'infermeria que han dedicat molt temps, esforç i vida familiar a aquesta causa durant ara fa quasi bé 25 anys.

Donat que la relació de professionals que d'una o altra manera han treballant amb la GISUHC en els primers anys abans de la creació de la Societat és molt amplia mencionarem aquí els que van participar en el "Estudi prospectiu de les urgències hospitalàries a Catalunya" del 1994.

La Comissió encarregada d'elaborar el projecte de definicions i objectius de l'estudi ha estat integrada per:

Dra.V. Amargós. Hospital General de Granollers
 Dr. X. Balanzó. Hospitals del Consorci Sanitari de Mataró
 Dr. J.J. Luid. Hospital de l'E.S.-Sta. Coloma de Gramenet
 Dr. F. Moiset. Hospital St. Jaume d'Olot
 Dr. O. Morera. Hospital General de Vic
 Dr. Ll. Roca. Hospital General de Manresa
 Dr. J. Román. Hospital de Palamós
 Dr. F. Roqueta. Centre Hospitalari i U.C. de Manresa

amb l'assessoria de Dr. C. A. González, Director de l'IREC i del Dr. I. Bolívar, metge adjunt de l'IREC.

Els coordinadors de l'estudi en cada un dels centres que han participat en les reunions preparatòries, revisió i entrega del material han estat (per ordre alfabètic):

Dra. Abel. H. de St. Celoni	Dr. Infesta. H. Creu Roja de Barcelona
Dr. Aramburu. H. de Sabadell-Parc Taulí	Dr. Jarriot. H. Joan XXIII-Tarragona
Dr. Baeta. H. St. Joan de Reus	Dr. Jarné. H. de Viladecans
Dr. Calzada H. St. Jaume-Calella	Dr. López. Cl.S.M. Mollet del Vallès
Dr. Campe. H. de Berga	Dra. Massa, Dra Viñas. H. Com.de la Selva-Blanes
Dra. Carreras. H.U.G. Trias i Pujol, Badalona	Dr. Moiset. H. St. Jaume d'Olot
Dra. Carrión. H. Comercial de Móra d'Ebre	Dr. Noguerols. H. St. Boi de Llobregat
Dr. Casals. Arnau de Vilanova-Lleida.	Dr. Pérez. H.St. Antoni-Vilanova i la Geltrú
Dr. Casas. H. St. Joan de Deu-Martorell	Dr. Plana. H. St. Castil-St. Pere de Ribes
Dr. Chénovas. H. Verge de la Cinta-Tortosa	Dr. Pujadas H. de l'Esperit S.-Sta. Coloma de G
Dr. Costa i Dra. Lloret. H.Prov. Sta.C.-Girona	Dr. Pedrosa. H. General de Granollers
Dr. Crespo Fund. Assist. de l'Àmbia-Igualada	Dr. Prats. Policlínica del Vallès
Dr. Domenech. H. General de Vic	Dr. Redó. Clínica Aliança de Vic
Dra. Falisart. H. J. Trueta-Girona	Dr. Requena. Pius Hospital de Valls
Dr. García. H.de la Creu Roja. Hospitalet de Ll.	Dra. Ribot. H. de Puigcerdà
Dr. García, Dra. A.Alvarez. H.Comar. d'Igualada	Dr. Riera, Dra. Cuadrada. Consorci Sanit. Mataró
Dra. García Alonso. H. de Terrassa	Dr. Roca. H. General de Manresa
Dr. Gil. Clínica St. Josep de Manresa	Dr. Roqueta. Centre Hospital. U.C. de Manresa
Dra. González. H. Comar. Vilafranca del Penedès	Dra. Sabaté. Espitau Val d'Aran
Dr. Grassot. H. de Palamós	Dr. Tomás. H. Mútua de Terrassa
Dr. Grau. H. Municipal-Badalona	Dr. Vicente. H. de Figueres
Dr. Hostench. H. de Campdevànol	